

Oxfam België
JAARVERSLAG 2020

OXFAM
België

HERVORMEN IN CRISISTIJD

2020 was een scharniermoment. Corona stormde als een stoomwals op ons af en transformeerde onze wereld. Wie niet naar het werk móest, zoals onze helden in de zorg en de distributie, bleef verplicht thuis. Ouders deden dat samen met hun kinderen, zo'n zes maand lang zonder school. De onthaasting bracht creativiteit met zich mee, maar het sociaal gemis woog zwaar.

De economische en sociale impact van deze crisis wordt steeds duidelijker. Zelfs de economisch sterke landen tekenden eind 2020 een schuldniveau op van 125% ten opzichte van hun bruto binnenlands product. Dat is hoger dan in 1946, na de Tweede Wereldoorlog. Sommige bedrijven maakten dan weer enorme winst. Onlinegigant Amazon zag zijn aandeel stijgen met 84% en de rijkste man ter wereld werd nog een pak rijker. Een groot aantal mensen zag zijn inkomen echter dramatisch dalen. Oxfam schat dat door de coronacrisis meer dan een half miljard mensen wereldwijd onder de armoedegrens zijn beland.

Ook de Oxfam-confederatie deelde in de klappen. Door de financiële impact van de coronacrisis moesten we achttien landenprogramma's sluiten. Zo'n 1.500 collega's op het terrein zullen hun werk verliezen. In België ondermijnden de twee lockdowns onze inkomsten. Als niet-essentiële winkels moesten de meeste tweedehandswinkels wekenlang sluiten en ook de Wereldwinkels kregen minder klanten over de vloer. De sluiting van de horeca en de annulatie van evenementen en festivals zorgden er mee voor dat de omzet van Oxfam Fair Trade in 2020 met 15% kromp. Daarbovenop mochten onze straatwerkers maandenlang geen nieuwe schenkers recruteren. Om de nijpende situatie te baas te blijven, moesten we eind 2020 een herstructurering aankondigen met een potentieel collectief ontslag.

Het is duidelijk: 2020 was een lastig jaar. Tegelijk was het een historisch jaar! In februari vierden we de samensmelting van Oxfam-Solidariteit en Oxfam-Wereldwinkels/Oxfam Fair Trade. Onder de naam Oxfam België beogen we een nog grotere positieve impact in onze strijd tegen ongelijkheid en voor economische rechtvaardigheid. Dat doen we onder leiding van een nieuwe Raad van Bestuur, Algemene Vergadering en een Forum voor onze 7.230 vrijwilligers. De integratie leidde onder meer tot een Strategisch plan 2021-2027 dat de aansluiting maakt met het nieuw Globaal Strategisch Kader 2030 van Oxfam International. Ook de confederatie bereidde zich voor op een democratische en divers samengestelde Algemene Vergadering die in maart 2021 van start kan gaan. Zo kiest Oxfam voor een radicale toepassing van de feministische principes binnen de eigen organisatie.

Met de vaccinatiecampagne komt het einde van de pandemie in zicht. We leggen het afgelopen jaar te slapen en beginnen vol goede moed 'opnieuw'. Ik sta klaar om - post-Corona - samen met onze beweging en het eengemaakte Oxfam België een nieuwe faire en solidaire wereld op te bouwen!

Eva Smets

Algemeen directeur Oxfam België

We staan klaar om een nieuwe faire en solidaire wereld op te bouwen!

INHOUD

Kerncijfers	5
ONZE MISSIE	
We strijden tegen ongelijkheid	7
Oxfam in de wereld	8
ONZE AANPAK	
We werken geïntegreerd en duurzaam	10
ONZE ACTIES TEGEN ONGELIJKHEID	
Onze stijd tegen COVID-19	12
COVID-19 benadrukte de ongelijkheid	13
Beleidsbeïnvloeding werkt	14
Directe hulp bij rampen en conflicten	17
Vrouwen staan centraal	18
Lokale melk promoten in West-Afrika	19
Innoveren om te voeden	20
ONZE ACTIE IN BELGIË	
Een wereldwijde beweging voor verandering	21
Jongeren mobiliseren, ondanks de pandemie	22
Vrijwilligers verenigd in het Forum	23
De essentiële steun van ons publiek	24
ONZE HANDELSACTIVITEITEN	
Hefbomen voor systeemverandering	26
Eerlijke handel, ook tijdens de pandemie	28
Iedereen is welkom	31
ONS PERSONEEL	
Werken op afstand	32
ONZE CIJFERS	
Een financieel model voor een duurzame toekomst	34
Resultaten	35
ONZE UITDAGINGEN	
“Marchons, citoyens !”	38

Oxfam wereldwijd

WE BEREIKTEN

19,4
MILJOEN
MENSEN

50%

VAN HEN WAREN
VROUWEN EN MEISJES

WE WAREN
ACTIEF IN

67

LANDEN

EN WERKTEN SAMEN MET

3.837

PARTNERS

Oxfam België

WE ONDERSTEUNDEN

106 PROJECTEN

MET LOKALE PARTNERS IN 27 LANDEN

WE KREGEN STEUN VAN

81.104
MAANDELIJKSE
SCHENKERS

WE INVESTEERDEN

24
MILJOEN

IN ONZE PROGRAMMA'S

WE VERKOCHTEN
PRODUCTEN
VAN PRODUCTEN
UIT

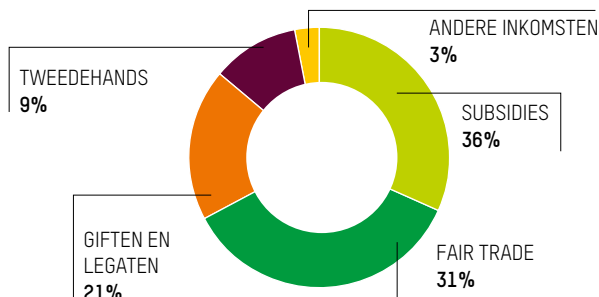
23
LANDEN

WE ONDERNAMEN
HUMANITAIRE
ACTIES IN

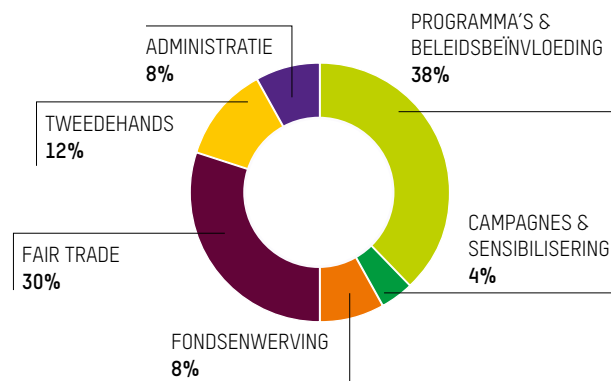

17
LANDEN

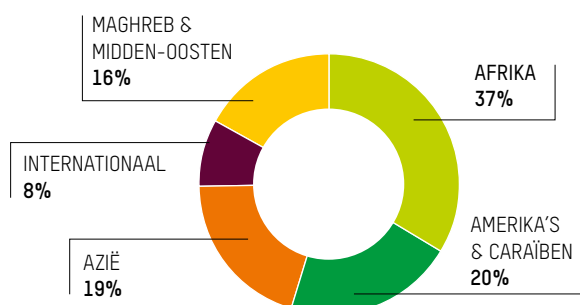
WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?

WAARIN INVESTEREN WE HET GELD?

RECHTSTREEKSE PROGRAMMA-UITGAVEN PER REGIO (BUITEN BEL)

MISSIE

Oxfam België is een beweging die strijdt tegen ongelijkheid en voor economische rechtvaardigheid. Dat doen we in woord en daad en met respect voor de grenzen van onze planeet. Zo zorgen we ervoor dat iedereen een menswaardig leven kan leiden en elk fundamenteel recht voluit kan uitoefenen.

VISIE

Oxfam België beoogt een wereld waarin alle mensen invloed hebben op de lokale en mondiale beslissingen waar ze de gevolgen van ondervinden. Zo willen we het huidige systeem dat ongelijkheid veroorzaakt structureel rechtvaardig maken. Vrouwen en meisjes staan centraal in onze strijd. Als deel van een wereldwijd beïnvloedingsnetwerk bundelen we de krachten om onze impact en invloed te vergroten.

- Door onze verankering in België, met lokale en nationale aanwezigheid gedragen door een vrijwilligersbeweging, verhogen we onze slagkracht en legitimiteit.
- Via het uitvoeren en promoten van eerlijke en duurzame handel en het versterken van de circulaire en sociale economie bieden we producent en consument een concreet alternatief.
- Door politieke en publieke beïnvloeding, bewustmaking en mobilisatie zijn we een kritische, stuwende kracht voor de beoogde verandering.
- Via ontwikkelings- en humanitaire programma's binnen het Oxfam-netwerk bouwen we samen met lokale partners aan duurzame oplossingen voor een betere toekomst.

WAARDEN

GELIJKHEID

Wij geloven dat iedereen het recht heeft op gelijke behandeling en op dezelfde rechten en kansen.

EMPOWERMENT

We erkennen en versterken ieders zeggenschap over haar of zijn leven en over beslissingen waar zij of hij de gevolgen van ondervindt.

SOLIDARITEIT

We slaan de handen in elkaar, ondersteunen elkaar en werken samen over grenzen heen voor een rechtvaardige en duurzame wereld.

INCLUSIVITEIT

We omarmen diversiteit en waarderen de verschillende perspectieven en bijdragen van alle mensen en gemeenschappen in het gevecht tegen armoede en onrechtvaardigheid.

AANSPRAKELIJKHEID

We nemen verantwoordelijkheid voor onze acties of passiviteit en houden onszelf aansprakelijk ten aanzien van de mensen waarmee en waarvoor we werken.

MOED

We vertellen de waarheid aan wie de macht bezit en ondernemen met volle overtuiging actie voor de doelen die we rechtvaardig achten.

WE STRIJDEN TEGEN ONGELIJKHEID

In 2020 leefde nog steeds bijna de helft van de mensheid onder de armoedegrens van 5,5 dollar per dag.

Ondertussen bezitten 2.153 miljardairs meer rijkdom dan 4,6 miljard mensen samen, of 60% van de wereldbevolking. De afgelopen tien jaar is het aantal miljardairs verdubbeld. Hun vermogen is in die periode jaarlijks met gemiddeld 7,4 procent toegenomen.

Honderden miljoenen mensen leven in extreme armoede, terwijl aan de top een zeer kleine minderheid gigantische rijkdommen vergaart. Wij vinden dat onrechtvaardig en nefast voor een duurzame samenleving. Deze groeiende ongelijkheid is een gevolg van politieke beslissingen en ondermijnt de strijd tegen armoede.

VOOR ECONOMISCHE RECHTVAARDIGHEID

Oxfam België identificeert het sinds 1980 dominante economische model, dat we ongebreideld kapitalisme of neoliberalisme noemen, als de grootste hedendaagse aanjager van ongelijkheid. We zien een verschuiving van een productie- naar een financiële economie, met steeds meer belang voor opbrengsten uit beleggingen en spectaculaire winsten. Dat model is voordelig voor kapitaalbezitters en aandeelhouders en nadelig voor mensen die leven van hun arbeid. Het wordt steeds duidelijker dat de focus op voortdurende economische groei nefast is voor de strijd tegen armoede en ongelijkheid, zeker wanneer die niet inclusief is. Bovendien heeft dit model een enorme negatieve impact op het klimaat, de gendergelijkheid en de relatie tussen politiek en bedrijven. De samenloop van crisissen verhoogt voor Oxfam België de urgentie om als deel van een globale beweging de strijd op te voeren voor de transitie naar een systeem waarin planeet, solidariteit en rechtvaardigheid voorop staan. De COVID-19 pandemie en de verwoestende economische

gevolgen ervan versterken de ongelijkheid en doen het aantal mensen dat in armoede leeft, meestal zonder sociale bescherming, verder toenemen. De klimaatcrisis waarvan de armste mensen de grootste gevolgen dragen, vergroot op haar beurt de ongelijkheid. Het huidige systeem is niet schokbestendig. Het draagt bij tot het groeiende aantal humanitaire crisissen en conflicten.

Daarom ijveren we voor economische rechtvaardigheid: voor een economie waarin de gecreëerde meerwaarde binnen de grenzen van onze planeet duurzaam tot stand komt, gebaseerd op een eerlijk (wereld)handels- en belastingsysteem, en billijk verdeeld wordt voor iedereen. Op die manier krijgt iedere persoon de kans op een waardig leven.

SAMEN MET MEISJES EN VROUWEN

Aangezien genderongelijkheid macht en economische ongelijkheid versterkt, plaatsen we meisjes en vrouwen centraal in onze strategie. Vrouwen en meisjes zijn vaak het eerste en grootste slachtoffer van ongelijkheid. We streven dan ook in woord en daad naar een ander politiek en

economisch model dat genderrechtvaardigheid versterkt. Want het huidige model veroorzaakt en bestendigt gender-gerelateerde uitbuiting, onderdrukking en geweld. Daarom werken we samen met organisaties die genderrechtvaardigheid nastreven en de feministische principes uitdragen. Feminisme betekent het blootleggen van de machtsrelaties die diep ingebed zijn

in onze culturen. Om die machtsrelaties te doorbreken, geven we een stem aan vrouwengroepen, boerinnen en ondernemers zodat ze mee beslissingen kunnen nemen die hen aanbelangen. ♀

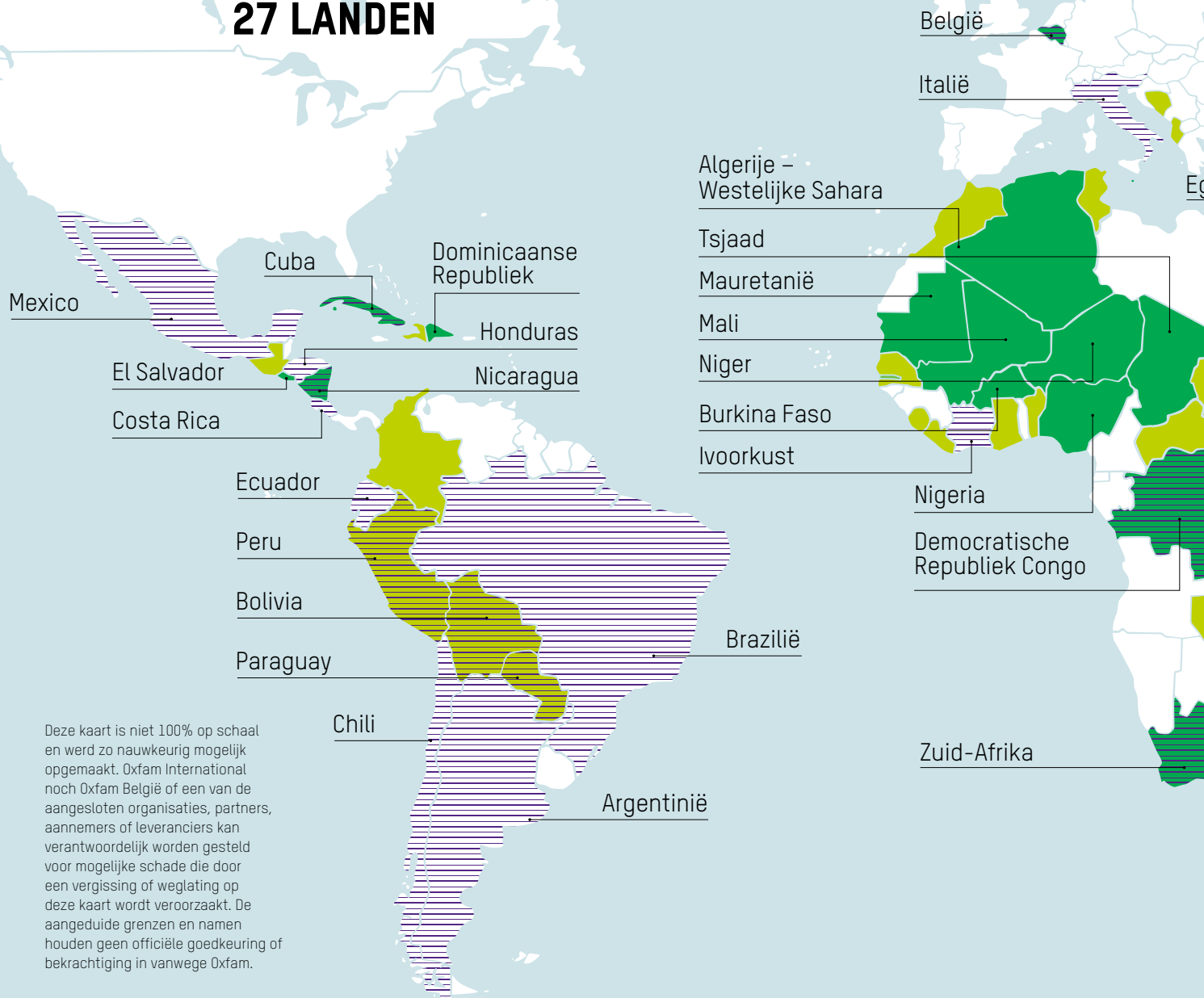

Wij strijden voor een systeem waarin solidariteit en rechtvaardigheid binnen de grenzen van onze planeet voorop staan.

OXFAM IN DE WERELD

OXFAM BEREIKTE WERELDWIJD
19,4 MILJOEN MENSEN
WAARVAN
50% VROUWEN EN MEISJES
EN WERKTE DAARVOOR SAMEN MET
3.837 PARTNERS
IN
67 LANDEN

OXFAM BELGIE ONDERSTEUNDE
106 PROJECTEN
IN
27 LANDEN

Deze kaart is niet 100% op schaal en werd zo nauwkeurig mogelijk opgemaakt. Oxfam International noch Oxfam België of een van de aangesloten organisaties, partners, aannemers of leveranciers kan verantwoordelijk worden gesteld voor mogelijke schade die door een vergissing of weglating op deze kaart wordt veroorzaakt. De aangeduide grenzen en namen houden geen officiële goedkeuring of bekrachtiging in vanwege Oxfam.

- Aantal mensen waarmee Oxfam wereldwijd werkt
- % vrouwen & meisjes
- Aantal partners
- Landen waar Oxfam International programma's ondersteunt (67)
- Landen waar Oxfam België programma's ondersteunt (27)
- Landen waar Oxfam Fair Trade grondstoffen en producten vandaan haalt (23)

LATIJS-AMERIKA EN CARAÏBEN

 450.000
 56%
 661

AZIË

 3.600.000
 52%
 938

OOST- EN CENTRAAL AFRIKA

 4.600.000
 52%
 201

WEST-AFRIKA

 2.400.000
 47%
 434

MIDDEN-OOSTEN EN NOORD-AFRIKA

 5.200.000
 50%
 229

STILLE OCEAAN

 150.000
 49%
 152

ZUID-AFRIKA

 2.700.000
 49%
 309

ANDERE

 150.000
 51%
 725

Syrië
 Libanon
 Egypte
 Palestijnse Bezette Gebieden / Israël
 Jemen
 Ethiopië
 Oeganda
 Burundi
 Tanzania
 Mozambique

Vietnam
 Laos
 Cambodja
 Filippijnen
 Indonesië

WE WERKEN GEÏNTEGREERD EN DUURZAAM

Oxfam België behandelt tegelijk de oorzaken en de effecten van armoede en ongelijkheid. Dat doen we op lokaal, nationaal en internationaal vlak. We helpen levens te redden in crisissituaties, beïnvloeden beleidsmakers en we ondersteunen duurzame ontwikkelingsprojecten en lokale producenten. Deze brede aanpak zorgt ervoor dat we succesvol kunnen zijn in onze strijd tegen ongelijkheid en voor economische rechtvaardigheid.

BREDE AANPAK

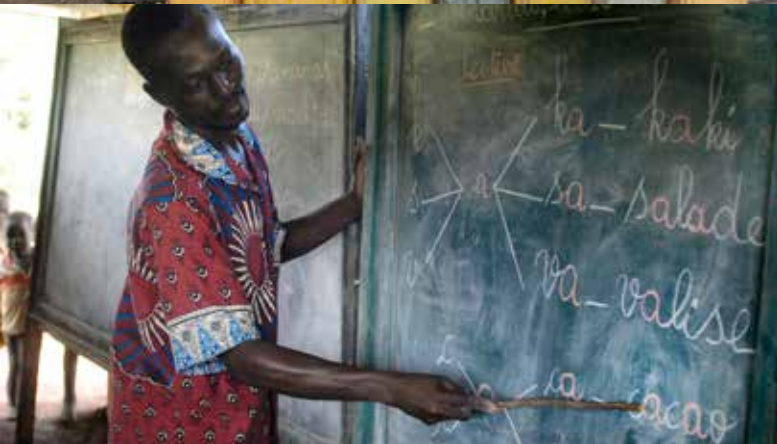
Onze samensmelting tot Oxfam België heeft deze aanpak versterkt. Om levens te redden in humanitaire crisissituaties leveren we noodhulp zoals zuiver water, voedsel, hygiënekits, een veilige omgeving en een dak boven het hoofd. In 2020 boden we dergelijke hulp in 17 landen. Waar mogelijk slaan we ook de brug naar heropbouw, duurzame ontwikkeling en weerbaarheid tegen nieuwe catastrofes.

Daarnaast werken we aan duurzame voedselvoorziening. Daarvoor ondersteunen we onze partners in de lokale productie, verwerking en verkoop van voedsel. We strijden voor eerlijke internationale voedsel- en handelsvoorwaarden en helpen mensen beter om te gaan met de gevolgen van de opwarming van het klimaat.

Ten slotte combineren we acties rond eerlijke belastingen met programma's rond sociale bescherming. We hebben telkens aandacht voor actief burgerschap want we willen ervoor zorgen dat burgers zelf kunnen opkomen voor hun rechten en hun overheden ter verantwoording kunnen roepen. Om hen daarin te steunen, werken we samen met lokale gemeenschappen en oefenen we druk uit op nationale overheden. We voeren wereldwijde campagnes om landen aan te sporen hun beleid te veranderen dat ongelijkheid en armoede veroorzaakt of onderhoudt. Daarbij geven we extra aandacht aan het bevorderen van gendergelijkheid.

ONS NETWERK IS ONZE KRACHT

Onze kracht is dat we onze opdrachten internationaal aanpakken. Oxfam België is lid van Oxfam-in-België dat op haar beurt deel uitmaakt van een netwerk van 21 Oxfam-

organisaties, meer dan 86 Oxfam-landenprogramma's en 3.837 lokale partners. We maken actief deel uit van een groot aantal netwerken, platformen, allianties en samenwerkingsverbanden en werken samen met andere Belgische, Europese en internationale organisaties. Beleidsbeïnvloeding vindt plaats op lokaal, nationaal en globaal niveau. Dat laat ons toe om de grondoorzaken van armoede en ongelijkheid aan te pakken. Op die manier werkten we in 2020 aan 106 projecten in 27 landen voor een totaal van 27 miljoen euro. Meer dan de helft daarvan waren humanitaire acties.

FOCUS OP DE VOEDSELSECTOR

De voedselsector is een dominante sector in onze economie, verantwoordelijk voor 37% van de uitstoot die ons klimaat opwarmt. Hij steunt op miljoenen landbouwers en arbeiders (formeel en informeel) en miljarden consumenten. Een transitie naar een ander voedselsysteem, inclusief handel en landbouw, is nodig om honger volledig uit te bannen en iedereen een waardig leven te garanderen. En dat binnen een economie die de planetaire grenzen respecteert, de klimaatcrisis een halt toeroept en een oplossing biedt voor problemen zoals waterschaarste, bodemdegradatie, uitroeiing van diersoorten, voedselverspilling, gebrek aan toegang tot basisdiensten en grondstoffen.

Een rechtvaardig voedselsysteem helpt landbouwers, vissers en arbeiders aan een eerlijk inkomen en zorgt voor nieuwe relaties tussen mensen, werk en natuurlijke rijkdommen. Overheden moeten

hun verantwoordelijkheid opnemen door onder meer het universeel recht op voedsel, een waardig inkomen en sociale bescherming te garanderen. Daarom benadrukken we ook het belang van een wetgeving die bedrijven verplicht om de mensenrechten en het milieu doorheen hun productieketens te respecteren. Concreet namen we in 2020 producten af uit 23 landen om ze in België en Europa te verkopen. Dat doen we enkel bij lokale partners die deze rechten respecteren.

AANDACHT VOOR DE TEXTIELSECTOR

Daarnaast hebben we aandacht voor de textielindustrie, een andere belangrijke economische sector met grote uitdagingen op het vlak van ongelijkheid en klimaat. De wereldwijde kledingexport verviervoudigde tussen 1990 en 2015 van 108 tot 445 miljard dollar. In veel landen uit het Globale Zuiden is de textielsector cruciaal voor hun economie. Tegelijk zorgt deze industrie voor precair werk met lage lonen, betaling per stuk en ongezonde werkomstandigheden (stof, chemicaliën, enz.). Ze steunt vooral op vrouwen en meisjes als goedkope en laaggekwalificeerde arbeidskrachten. De textielindustrie is

bovendien een enorme vervuiler, verantwoordelijk voor 10% van de globale uitstoot van CO₂. Door de circulaire economie in de textielsector te versterken en kleding te hergebruiken, dragen we bij tot de beperking van de milieu-impact van de textielindustrie. In dat kader focust Oxfam België haar werk rond textiel in eerste instantie op hergebruik als duurzaam alternatief.

Onze kracht is
dat we onze
opdrachten
internationaal
aanpakken.

ONZE STRIJD TEGEN COVID-19

Op 11 maart 2020 riep de Wereldgezondheidsorganisatie de uitbraak van het coronavirus officieel uit tot pandemie. Oxfam schoot meteen in actie, zowel internationaal als in België, om mensen te steunen en te beschermen die het moeilijk hebben. Want al snel bleek dat de ongelijkheid door de pandemie wereldwijd toenam.

Nadat de Wereldgezondheidsorganisatie op 11 maart de pandemie uitriep, werkten we een actieplan uit in 5 stappen om de crisis aan te pakken op het vlak van de openbare gezondheid, de economie en de sociale ongelijkheid.

Samen met haar lokale partners bood Oxfam International in meer dan 60 landen steun aan 14,3 miljoen mensen in de vorm van zuiver water, voedsel, sanitaire installaties, hygiënekits en voorlichtingsadvies. Die directe steun was mogelijk dankzij het aanpassingsvermogen van onze partners en collega's ter plaatse evenals dat van onze institutionele donoren. Die laatste hebben onze voorstellen aanvaard om onze projecten en programma's gedeeltelijk aan te passen om aan de meest dringende behoeften te voldoen.

VOOR EEN UNIVERSELE SOCIALE BESCHERMING

De gevolgen van de COVID-19-pandemie zowel op de gezondheid als op sociaal-economisch vlak, hebben het vitale belang aangetoond van een universele sociale bescherming. Meer dan een derde van de wereldbevolking ontving in 2020 geen overheidssteun om de gevolgen van de pandemie aan te kunnen. Van de 11,7 miljard dollar die er wereldwijd extra werd uitgegeven om de crisis het hoofd te bieden, was er slechts 0,4% voor de landen met de laagste inkomens.

Vooral de meest kwetsbare bevolkingsgroepen zoals werklozen of mensen in het informele arbeidscircuit vielen uit de boot. Vrouwen uit de midden- en lage-inkomenslanden die het merendeel van de informele werknemers uitmaken, werden het vaakst uitgesloten van sociale beschermingsmechanismen.

Oxfam deed een internationale oproep om in alle landen meer te investeren in sociale bescherming en zette zich in voor de oprichting van een Wereldfonds voor sociale bescherming. Dat fonds moet een explosie van ongelijkheid en armoede in de wereld voorkomen.

Bovendien hebben we samen met de Oxfam-confederatie een internationale campagne gevoerd om alle overheden en farmamultinationals ertoe aan te zetten de toegang tot een gratis vaccin tegen COVID-19 te garanderen voor iedereen op de planeet.

GRATIS LAPTOPS

In België schonken we via een aantal lokale verenigingen tientallen computers aan kansarme families in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Zo konden heel wat jongeren afstandsonderwijs blijven volgen.

We publiceerden een hele reeks rapporten en verstuurd open brieven om zowel de publieke opinie als de overheden attent te maken op de gevolgen van de pandemie voor de meest kwetsbare mensen.

Onze fairtradepartners voelden uiteraard in heel wat landen de gevolgen van de beperkingen op het vrije verkeer. En door onze gesloten winkels verkleinde hun afzetmarkt. Toch bleven we hun producten kopen en betaalden we een voorschot op komende leveringen. Via een speciaal steunfonds boden we hen ook noodhulp.

ONZE WERELDWIJDE IMPACT

In 2020 hebben we 14,3 miljoen mensen uit meer dan 60 landen gesteund via 694 partnerorganisaties. 53% onder hen waren vrouwen.

WE GAVEN 9 MILJOEN MENSEN TOEGANG TOT ZUIVER WATER.

WE DEELDEN 1 MILJOEN HYGIËNEKITS UIT.

WE INSTALLEERDEN HANDWASPUNTEN VOOR 1 MILJOEN MENSEN.

WE LEVERDEN ETEN AAN 1,6 MILJOEN MENSEN.

WE GAVEN FINANCIËLE HULP AAN 1 MILJOEN MENSEN.

COVID-19 BENADRUKTE DE ONGELIJKHEID

Om onze missie bij het grote publiek kenbaar te maken en aan te tonen waar wij ons voor inzetten, publiceren we jaarlijks een aantal rapporten. We sturen ook regelmatig persberichten over dringende cases die te maken hebben met armoede en ongelijkheid in de wereld. Omdat COVID-19 dat fundamentele onrecht heeft uitvergroot, waren we heel actief in 2020. Een overzicht.

HET ONGELIJKHEIDSRAPPORT

Nog voor de COVID-19 pandemie de heersende ongelijkheid versterkte, brachten we naar aanleiding van het World Economic Forum ons jaarlijks ongelijkheidsrapport uit. Onder de naam **"Time to Care"** liet het rapport zien dat ons economisch systeem niet alleen de ongelijkheid tussen arm en rijk verdiept, maar ook seksistisch is en vrouwen en meisjes uitbuit. Wereldwijd besteden vrouwen en meisjes elke dag maar liefst 12,5 miljard uur aan onbetaald zorgwerk. Dat onbetaald werk is een ware 'verborgen motor' van de wereldeconomie. Het houdt gezinnen, samenlevingen en bedrijven draaiende en vertegenwoordigt een onzichtbare bijdrage aan de wereldeconomie van ten minste 10,8 biljoen dollar per jaar. Het rapport kreeg een ruime persaanpak.

COVID DUWT MEER MENSEN IN DE ARMOEDE

Naar aanleiding van de bijeenkomsten van de Wereldbank en het IMF in april brachten we het rapport **"Dignity not Destitution"** uit. Daarin berekenden we dat een half miljard mensen extra in de armoede konden geraken omdat regeringen hele economieën stillegden om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Dat zou de strijd tegen armoede met een decennium vertragen en in sommige regio's zoals Afrika zelfs met 30 jaar. We riepen wereldleiders op om een globaal economisch reddingspakket af te spreken om ontwikkelingslanden overeind te houden.

HET HONGERVIRUS

In juli brachten we naar aanleiding van een nieuw FAO-rapport ons eigen rapport **"Het Hongervirus"** uit om aan te tonen dat ons voedselsysteem stuk is. Er sterven namelijk meer mensen door honger dan door de coronacrisis. Het rapport gaf aan dat in 2020 122 miljoen meer mensen aan de rand van de hongersnood konden komen te staan door de sociale en economische gevolgen van de pandemie. Het rapport kwam uitvoerig aan bod in de pers.

In ons rapport **"Het Hongervirus"** tonen we dat ons voedselsysteem stuk is. Er sterven meer mensen door honger dan door COVID-19.

DE ONGELIJKE EFFECTEN VAN COVID-19

Met het rapport **"Power, Profits and the Pandemic"** toonden we in september aan hoe 32 van 's werelds grootste multinationals hun winst in 2020 met 109 miljard dollar zagen stijgen. Het coronavirus was dus zeker niet de 'grote gelijkmaker' en de wereldwijde gezondheids crisis maakte duidelijker hoezeer het huidige economische systeem de winst van een kleine elite boven alles en iedereen stelt. Het rapport werd goed opgepikt in de media.

DE PRIJS VAN DE PANDEMIE

In december maakten we een nieuw onderzoek bekend waaruit bleek dat meer dan een derde van de wereldbevolking niet kon rekenen op overheidssteun om de gevolgen van de pandemie op te vangen. Het rapport **"Shelter from the Storm"** gaf een overzicht van de overheidsprogramma's voor invaliditeits-, werkloosheids-, kinder- en bejaardenuitkeringen van 126 lage- en middeninkomenslanden tussen april en september 2020. De conclusie was dat geen van deze programma's volstond om aan ieders behoeften tegemoet te komen. **✖**

BELEIDSBEÏNVLOEDING WERKT

Ons beleidswerk van de voorbije jaren heeft invloed gehad op het regeerakkoord van de nieuwe federale Vivaldicoalitie die in september 2020 tot stand kwam. Toch blijft het uitkijken of de mooie intenties ook in concrete maatregelen worden omgezet.

EEN AMBITIEUS NIEUW REGEERAKKOORD

In het nieuwe regeerakkoord herneemt het hoofdstuk over ontwikkelingssamenwerking een aantal van onze prioritaire thema's voor een rechtvaardige en duurzame ontwikkeling: de strijd tegen armoede, de gevolgen van de klimaatverandering én ongelijkheid, een betere sociale bescherming en waardig werk. Ook het aanpakken van de oorzaken van instabiliteit en conflict is steeds onze prioriteit geweest. De steun aan initiatieven rond kleinschalige landbouw, voedselzekerheid en de overgang naar duurzame voedselsystemen die in het nieuwe regeerakkoord vermeld staan, vinden we ook terug in ons strategisch plan. Bovendien verbindt de regering er zich toe om tegen 2030 een ontwikkelingsbudget van 0,7% te halen. Die belofte zit al 50 jaar in het regeerakkoord en het wordt hoog tijd dat ons land die eindelijk waarmaakt.

We zijn ook verheugd dat de beleidsverklaring van Minister van Ontwikkelingssamenwerking **Meryame Kitir** dezelfde accenten legt als ons strategisch plan voor genderrechtvaardigheid.

Zo staat er geschreven dat het beleid zal *"inzetten op meisjes en vrouwen ... om onze impact te vergroten"*.

Of nog: *"Het streven naar gendergelijkheid is niet alleen een morele verplichting, maar ook een manier om onze bijstand doeltreffender te maken."*

Vrouwen en meisjes zijn immers motoren van verandering."

We verwelkomen ook dat Meryame Kitir er zich toe verbindt de humanitaire principes van menselijkheid, onpartijdigheid, onafhankelijkheid en neutraliteit in de

praktijk om te zetten. Zo staat er in haar beleidsverklaring dat ongelijkheid een van haar vijf hoofdthema's wordt. Als oplossing herneemt ze wat Oxfam al jaren aangeeft: een eerlijk belastingstelsel, universele sociale bescherming (inclusief voor mensen uit de informele sector) en kwijtschelding van de schulden. Haar nota bevat eveneens ons sleutelprincipe voor een eerlijke economie: *"de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten"*.

GOEDE START VOOR NIEUWE VOEDSELSYSTEMEN

In 2020 won het thema van de transformatie van de voedselsystemen aan politieke relevantie, zowel op Belgisch als op internationaal niveau. De pandemie heeft de bestaande ongelijkheden en kwetsbaarheden van de huidige voedselsystemen aan het licht gebracht en versterkt en heeft de noodzaak onderstreept van ingrijpende veranderingen met het oog op hun transformatie op een duurzame en rechtvaardige manier met respect voor de mensenrechten en de planetaire grenzen.

De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

Mee onder invloed van de Coalitie tegen de Honger staan in de beleidsnota van de nieuwe federale Vivaldiregering duurzame voedselsystemen naast basisgezondheidszorg en onderwijs opnieuw centraal in de strijd tegen extreme armoede. De nota

hanteert een rechtenbenadering en bevestigt de Belgische toezegging om 15% van zijn officiële ontwikkelingshulp te besteden aan de strijd tegen honger. Minister van Ontwikkelingssamenwerking Meryame Kitir erkent daarin de

Het nieuwe regeerakkoord legt dezelfde accenten als ons strategisch plan voor genderrechtvaardigheid.

belangrijke rol van kleinschalige boeren bij het verzekeren van toegang tot voedsel voor lokale gemeenschappen.

Samen met het engagement inzake beleidscoherentie is dat een veelbelovende start. De beleidsnota verwijst ook naar de mogelijke negatieve gevolgen van handelsakkoorden op kleinschalige landbouw. Toch blijft de Minister op dat vlak voorzichtig en vragen we ons af of het handelsbeleid de nodige aandacht zal krijgen. Ook dat blijven we van nabij opvolgen.

EEN RECHTVAARDIGE ECOLOGISCHE TRANSITIE

De gevolgen van de klimaatcrisis bleven in 2020 voelbaar. Ze vormen wereldwijd een bedreiging voor de volksgezondheid, de voedselzekerheid en de sociaaleconomische ontwikkeling. We zorgden er dan ook voor dat een rechtvaardige overgang naar een groene economie vervat zat in de adviezen van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) aan de regering met betrekking tot de herstellfondsen. We riepen ook op om een nationale conferentie over dit onderwerp te organiseren.

Samen met onze partners van de Klimaatcoalitie begonnen we aan de samenstelling van een "Belgische Green Deal".

Die handelt over zaken zoals onze klimaatambities, agro-ecologie, biobrandstoffen, de plicht op waakzaamheid en gelijke rechten voor vrouwen. We reageerden ook op de resultaten van de 25ste internationale klimaatop in Madrid en op het uitstel van de COP26. Op Europees niveau hebben we samen bijgedragen tot de goedkeuring van de Europese doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met minstens 55% te verminderen.

We spanden ons in om het Nationaal Energie- en Klimaatplan uit te voeren en te beïnvloeden. In samenwerking met IEW, BBL, 11.11.11, CNCD, FIAN en BOS+ onderzochten we het gebruik van biobrandstoffen in België en hun impact op gemeenschappen in het Zuiden. Bij het verspreiden van die gegevens benadrukten we het belang van een op rechten gebaseerde evaluatie van het nationaal plan.

Tenslotte leidde onze beleidsbeïnvloeding voor genderrechtvaardigheid in het klimaat- en energiebeleid tot de oprichting van een werkgroep binnen de Adviesraad Gender en Ontwikkeling. Die startte een onderzoek over "De mogelijke effecten van het Belgisch Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021–2030 over de empowerment en de gelijke rechten van vrouwen in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking".

DOORBRAAK VOOR ZORGPLICHTWET

Wij hameren al jaren op het belang van een wetgeving die bedrijven verplicht om de mensenrechten en het milieu doorheen hun productieketens te respecteren. De expliciete verwijzing daarnaar in het regeerakkoord is dan ook een belangrijke overwinning, ook al ligt de focus van de regering op het internationaal niveau. Onze federale regering wil wel een voortrekkersrol spelen op Europees niveau, maar laat de deur op Belgisch niveau jammer genoeg slechts op een kleine kier staan. Ons land stelt internationaal vooral de rechtstaat, de mensenrechten en het humanitair recht centraal. Ook conflictpreventie krijgt aandacht, samen met het versterken van democratische instellingen. Jammer genoeg bestaat er nog geen controlemechanisme voor de handhaving van die rechten.

Op vlak van handelsbeleid verliet de nieuwe regering het vrijhandel-boven-alles-pad van de vorige regering. Ze belooft om in de volgende handels- en investeringsakkoorden bindende sociale en milieustandaarden op te nemen. Daarbij had ze ook aandacht voor een betere staat-investeerderarbitrage (ISDS) en pleit ze voor de oprichting van een Multilateraal Investeringshof dat de bestaande geschillenbeslechtingsmechanismen moet vervangen. Jammer genoeg stelt ze de ongelijkheden binnen het mondiaal handelsregime niet in vraag. Dat punt gaan we dan ook blijven benadrukken.

BAROMETERS VOOR DUURZAAMHEID

Samen met een brede coalitie van middenveldorganisaties* publiceren we elke twee jaar een Cacao- en Koffiebarometer. Zo'n barometer geeft aan hoe duurzaam de sector is en welke inspanningen er moeten gebeuren.

Begin december 2020 kwam de **Cacaobarometer** uit. Problemen zoals kinderarbeid, ontbossing en extreme armoede zijn inherent aan de cacaosector. Daarom riep de Cacaobarometer van 2020 op om de symptomatische behandeling van de problemen te verlaten en aan een grondige systeemverandering te werken. Als we de structurele problemen willen oplossen, redden we het niet met vrijwillige initiatieven. Wij ijveren en pleiten bij de Belgische en Europese overheden voor een leefbaar inkomen voor de producenten als absolute minimum. Lees meer op oxfamwereldwinkels.be/cacaobarometer-2020

Ook de **Koffiebarometer** van 2020 toonde hoe urgent de situatie is in de koffieteeelt. *"Grote koffiebedrijven doen te weinig om te waarborgen dat hun aanvoerlijnen vrij zijn van mensenrechtenschendingen en ontbossing"*, zegt Stefaan Calmeyn, programmamanager koffie voor Oxfam België. *"Ze kunnen ook niet aantonen dat ze investeren in een hoger inkomen voor boeren, in betere arbeidsomstandigheden en manieren om met de klimaatverandering om te gaan."* Dorst naar meer? oxfamwereldwinkels.be/koffiebarometer-2020.

Deze school in Ivoorkust werd opgericht dankzij de Fair Trade premie die wij voor cacao betalen.

© Tineke D'haese/Oxfam

* Waaronder Oxfam België, Rikolto en ABVV-Horval voor de Cacaobarometer en Conservation International, Hivos, Oxfam België en Solidaridad, geproduceerd door Ethos Agriculture, voor de Koffiebarometer.

In Jemen is er aan alles tekort. Onze lokale medewerkers leveren drinkbaar water.

DIRECTE HULP BIJ RAMPEN EN CONFLICTEN

Door de jaren heen hebben we een expertise uitgebouwd in levensreddende humanitaire hulp. Die is toegespitst op het voorzien van voedselhulp, bestaansmiddelen, water, sanitaire voorzieningen en hygiëne. We werken daarvoor nauw samen met onze lokale partners, in samenwerking met andere Oxfams.

Elk jaar komen onze interventieteams in actie bij natuurrampen en gewapende conflicten om de meest dringende hulp te verlenen. In 2020 hebben we projecten voor humanitaire hulp gesteund in het Sahelgebied (Tsjad, Burkina Faso en Niger), de regio van de Grote Meren (Democratische Republiek Congo, Uganda, Burundi en Tanzania), het Midden-Oosten (Palestina, Syrië, Libanon en Jemen), Cuba, de Dominicaanse Republiek, Mozambique, Indonesië, de Westelijke Sahara en de Filipijnen. In totaal ging het om 17 landen.

Zo hebben we in **Jemen**, waar al sinds 2015 een burgeroorlog woedt, in 2020 drie miljoen mensen geholpen met drinkbaar water, voedsel, stroomvoorziening via zonnepanelen in ziekenhuizen, hygiënekits en informatiecampagnes over COVID-19. Bijna 18 miljoen Jemenieten - de helft van de bevolking! - hebben geen toegang tot drinkwater. Samen met onze partners herstellen wij waar mogelijk de waterdistributie. We installeerden zonnepanelen op 27 ziekenhuizen die

instaan voor de verzorging van 208.000 mensen. En in de vluchtelingenkampen zoals dat van Al-Qaflah, gaven we vrijwilligers een opleiding om de inwoners in te lichten over het coronavirus en hoe ze zich kunnen beschermen.

Begin augustus verwoestte een explosie een groot deel van **Beiroet** (Libanon). Er waren 180 dodelijke slachtoffers en 6.000 gewonden. 40.000 gebouwen werden vernield en meer dan 70.000 mensen verloren hun job wat een directe impact had op 12.000 gezinnen. Dankzij de steun van onze schenkers konden we 114.000€ vrijmaken om hulp te bieden aan zo'n 20.000 mensen met voedselpakketten, hygiënekits, tijdelijk onderdak, cash geld en het herstel van vernielde huizen en winkels.

Naast de fysieke schade, hielden veel mensen een traumatische ervaring over aan de explosie. We verleenden daarom psychologische, sociale en medische steun zoals ergotherapie, fysiotherapie en juridische bijstand. We hielpen ook met de bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes.

VROUWEN STAAN CENTRAAL

Gender Action Learning – of GAL – is een proces dat gendergelijkheid bevordert door mannen en vrouwen samen te brengen in participatieve activiteiten. Wij hanteren dat in talrijke programma's eerst en vooral omdat het werkt. Maar ook omdat we ervan overtuigd zijn dat het ondersteunen van feministische principes heel relevant is bij het veranderen van de relaties tussen vrouwen en mannen.

In 2020 zette Oxfam de ontwikkeling van **GAL** voort via zijn programma's over de hele wereld. In de bezette Palestijnse gebieden zullen we vrouwencoöperaties die worden gesteund door **RWDS** (The Rural Women's Development Society) begeleiden om de rechten van vrouwen op de **Westelijke Jordaanoever** in de C-zone te verbeteren. Dat is een primeur, zeker in de specifieke context van de Israëlische bezetting van de Westelijke Jordaanoever. In **Gaza** hopen we in 2021 GAL te kunnen lanceren in een humanitaire context om de kwesties van bescherming en economische steun beter met elkaar te verbinden.

In **El Salvador** werd de lancering van GAL vertraagd door de pandemie. Ondanks technische moeilijkheden kon deze opleiding op het einde van het jaar gedeeltelijk op afstand georganiseerd worden. De betrokken partners en het Oxfam-team hebben hun organisatorische diagnose kunnen uitvoeren, wat een cruciale stap is in het proces.

Als onderdeel van de DGD 17-21-programma's hebben we de processen verder gezet die we de voorbije jaren in **Mali**, **Mozambique** en **Burkina Faso** hadden gestart. We behaalden ook concrete resultaten, met name wanneer vrouwen in een aantal de gemeenteraden hun mening over landbeheer kunnen geven, er quota in besluitvormingsorganen worden ingesteld en vrouwen binnen hun familie geraadpleegd worden bij de oogst.

- Het GAL-programma bestaat in drie landen: Mali, Mozambique en Burkina Faso.
- We hebben zestig genderbegeleiders opgeleid.
- We stelden een referentiesysteem samen dat alle gebruikte tools omvat.

In de afgelopen jaren hebben we in deze drie landen bijna zestig genderbegeleiders opgeleid om ervoor te zorgen ze kwesties kunnen aanpakken die zeer gevoelig zijn, met name voor harmonie binnen de gezinnen. We zorgden ook voor een eerste versie van een referentiesysteem in het Portugees dat alle tools bundelt. We werken nu aan een Franstalige versie die binnenkort beschikbaar zal zijn.

Een workshop Gender Action Learning in Burkina Faso.

Werken met feministische principes verandert de relaties tussen mannen en vrouwen.

LOKALE MELK PROMOTEN IN WEST-AFRIKA

West-Afrikaanse melkboeren en -boerinnen voeren actie in Brussel om het Europese melkbeleid te veranderen.

In West-Afrika lijden de lokale melkproducenten onder de oneerlijke concurrentie van geïmporteerde poedermelk uit Europa. Die overspoelt de markt met een lagere prijs en is bovendien van mindere kwaliteit. Dat is nefast voor de lokale economie en voor de gezondheid van de consumenten.

In 2020 hebben we de campagne "Exporteer onze problemen niet" voortgezet in nauwe samenwerking met de West-Afrikaanse campagne "**Mon lait est local**". Die was vooral gericht op de Europese instanties. Zo hebben we een diepgaande dialoog tot stand gebracht tussen de hoofdpersonen van de Afrikaanse zuivelsector, de verantwoordelijken voor Landbouw, Ontwikkelingssamenwerking en Handel bij de Europese Commissie en de Europese zuivelsector.

Gesteund door onderzoekers, melkproducentenorganisaties en ngo's riepen we de Europese Unie op om haar inconsistente melkbeleid te heroriënteren en de ontwikkeling van lokale melkketens te bevorderen, zoals gepromoot door de ECOWAS*-autoriteiten en via de campagne "**Mon lait est local**". Wij baseerden ons daarbij op verschillende onderzoeken die we mee financierden en die de negatieve effecten aantonen van de export van magere melkpoeder, verrijkt met palmolie. Zowel deze onderzoeken als onze campagne "**Mon lait est local**" droegen bij tot debatten in het Europees Parlement en in de Paritaire Parlementaire Vergadering EU-ACS. We zetten deze dialoog verder in 2021.

STEUN AAN DE MELKBOEREN IN BURKINA FASO

In Burkina Faso hielpen we bij de uitrusting van melkinzamelings- en verwerkingseenheden voor minimelkerijen en melkproducenten. We steunden ook het faire en lokale melkmerk **Fairefaso**. Daardoor kunnen lokale producenten kwaliteitsmelk op de markt brengen tegen een prijs die voor de consument toegankelijk is. We organiseerden bewustmakingscursussen in agro-ecologische praktijken, met name over de productie van veevoeder. Die werden door bijna 150 vrouwen en mannen gevolgd.

We schonken bijna 170.000 euro aan onze lokale partners die actief zijn in de melksector en die veehouders ondersteunen. Hoewel de COVID-19-pandemie verlies veroorzaakte in de zuivelsector, werd dat gecompenseerd door een toenemend aantal melkveebedrijven. Die haalden in 2020 samen bijna 1.788.977 liter melk op.

*Economic Community of West African States

INNOVEREN OM TE VOEDEN

Voortbouwend op het eerste hydrocultuurproject dat we in 2016 met succes in de Algerijnse woestijn introduceerden voor de Sahrawi-vluchtelingen, konden we in 2020 het Innovate to Feed (ITF) programma officialiseren en verder uitrollen. ITF groepeerde alle “low tech” innovaties die we in de loop der jaren voor humanitaire interventies ontwikkelden.

De afgelopen jaren werkten we innovaties uit op het vlak van hydrocultuur, agro-ecologie en rationeel watergebruik. Die pasten we in 2020 concreet toe in landbouwprojecten in Algerije, Burkina Faso, Niger, Tsjaad en de Bezette Palestijnse Gebieden.

Voor het Innovate to Feed programma werken we samen met een aantal strategische partners in België, zoals de Universiteit van Luik (Gembloux Agro-Bio Tech) en de Haute Ecole Charlemagne, maar ook met organisaties ter plaatse om beter in te spelen op de lokale behoeften. Een goed voorbeeld is **Oyas Environnement**, dat de Sahrawi-vluchtelingen leert om zelf ollas* te produceren.

Met de Universiteit van Luik maken we ook deel uit van het globale H2Grow platform van de Innovation Accelerator (INCA) van het WFP (UN World Food Programme). Dat platform verbindt iedereen die met hydrocultuur bezig is en oplossingen zoekt voor de bestaande beperkingen zoals bescherming van de gewassen, voedingswaarde, energiesystemen, recyclage van het materiaal, enz. Door onze bevindingen en vorderingen via het platform te delen, raken we allemaal sneller vooruit.

SYMBIOSE VAN VISSEN EN PLANTEN

In 2020 hebben we op basis van alle kennis over onze innovaties binnen het Innovate to Feed programma een systeem voor technische bijstand en onderhoud op afstand ontwikkeld. We groepeerden daarbij de landen per soort innovatie. Zo hebben we het SWIM-project (Sustainable Water Integrated Management) opgestart, gefinancierd door de Europese Commissie, om de Sahrawi-vluchtelingen in Algerije een beter waterbeheer te bezorgen.

In Gaza hebben we dan weer naast de pilootprojecten in hydrocultuur een experimentele aquaponics-eenheid opgezet. In deze symbiotische combinatie van viskwekerij en hydrocultuur, worden de planten gevoed met het afval van de vissen en reinigen de planten het water van de vissen. Bedoeling is om op korte termijn eenvoudige aquaponics-eenheden op te zetten voor gezinnen. Het werd mee gefinancierd door het Wereldvoedselprogramma.

Ook in Gaza hebben we een onderzoek gefinancierd dat ons zal helpen om op korte termijn landbouwers aan te zetten naar agro-ecologische landbouw over te schakelen.

EVOLUTIE VAN HET HYDROCULTUURPROJECT

Hydrocultuur laat toe om planten te kweken zonder grond. De wortels van de planten zijn ondergedompeld in een mix van water en voedingsstoffen.

* Een olla is een ongeglazuurde pot van poreuze keramiek die tot de nek in de grond wordt ingegraven tussen de planten. De plantwortels onttrekken alleen water uit de pot als het nodig is, waardoor het systeem zeer efficiënt is.

© Tineke D'haese/Oxfam

Protestactie aan het kabinet van premier Alexander De Croo om de Belgische CO2-uitstoot met 60% te verminderen tegen 2030.

EEN WERELDWIJDE BEWEGING VOOR VERANDERING

Oxfam België is een beweging van actief betrokken vrijwilligers, schenkers, activisten en andere burgers die samen werken aan sociale verandering. Onze beweging steunt niet alleen op het individueel engagement van al deze mensen, hun stem wordt ook gehoord binnen het beleid en de werking van de organisatie.

Via onze publieksacties nodigen we mensen uit om aan onze beweging deel te nemen. Zo vergroot onze maatschappelijke invloed, krijgen we als organisatie meer financiële steun en werken meer mensen mee als vrijwilliger. Onze activiteiten zijn er dan ook op gericht om zoveel mogelijk vrijwilligers, schenkers en supporters te bereiken, hen aan ons te binden en het contact met hen te verdiepen. We willen hen binnen de organisatie vlotter laten doorstromen van één type engagement naar een ander door

hen een aanpak op maat te bieden. We richten ons hierbij steeds meer op jongeren om onze beweging klaar te maken voor de toekomst.

Met onze publiekswerking roepen we niet alleen op om als vrijwilliger, schenker, activist, klant, bedrijfsleider, leraar of student de strijd van Oxfam te steunen. We nodigen iedereen ook uit om zelf een actor voor economische rechtvaardigheid te worden.

JONGEREN MOBILISEREN, ONDANKS DE PANDEMIE

Omdat de pandemie- en gezondheidsmaatregelen onze gebruikelijke activiteiten voor jongeren ernstig beperkten, hebben we ons vooral gericht op online acties.

Samen met verschillende Oxfams en andere Europese organisaties lanceerden we een vierjarig Europees project om jongeren te sensibiliseren en te mobiliseren over klimaat- en genderongelijkheid.

Begin 2020 bracht ons **Prikkel**-weekend in samenwerking met Broederlijk Delen en Oxfam-Magasins du Monde een zestigtal Brusselse jongeren samen rond het thema 'Radica.al? Activisme onder de loep'. Ze bespraken de verschillende facetten van dit thema samen met een aantal externe sprekers.

Voor **Syrië**, waar het gewapend conflict al sinds 2011 aan de gang is, organiseerden we in maart 2020 een workshop voor 300 studenten op een school in Turnhout. De fondsen die de studenten inzamelden, stuurden we samen met de bijdragen van enkele duizenden schenkers naar onze collega's ter plaatse. Daarmee konden zij de kleinschalige landbouw nieuw leven inblazen en kwetsbare huishoudens ondersteunen.

We konden verschillende online activiteiten testen (animatie met didactisch materiaal, conferenties, debatten,

vormingen voor leraars/leraresen) en op die manier onze vaardigheden op dat vlak verbeteren. Dat biedt mogelijkheden om in de toekomst het aantal bereikte personen te vergroten.

In Antwerpen werden in 2020 de zaadjes geplant voor het jongerenproject **Karma Business** i.s.m. 11.11.11, Stormkop, Globelink vzw, Djapo vzw en Muzische Workshops vzw. Deelnemers kunnen er op een kunstzinnige manier hun visie op een duurzame en rechtvaardige economie weergeven.

Om onze inleefateliers te vervangen die gesloten waren vanwege de coronamaatregelen, ontwikkelden we een nieuwe tool rond belastingontwijking. Die tool vertrekt vanuit een choquerende video van een ziekenhuisoverval die het effect toont van belastingontduiking op de ziekenzorg. We stelden hem ter beschikking van Franstalige leerkrachten om met hun leerlingen de thema's fiscale rechtvaardigheid en ongelijkheden te bespreken. De feedback van de leerkrachten was zeer positief. De tool biedt ook concrete acties om samen met de leerlingen te ondernemen.

Bette en Frauke van het Sint-Jozefinstituut-College in Torhout verzamelden met hun klas en leerkrachten 18.270€ voor een vluchtelingenkamp in Syrië.

© Tineke D'haese/Oxfam

VRIJWILLIGERS VERENIGD IN HET FORUM

Oxfam-vrijwilligers zijn de drijvende kracht achter onze beweging. Ze zetten zich onvermoeibaar in voor een rechtvaardigere wereld. Dat doen ze zowel vanuit de meer dan 200 winkels als achter de schermen van de nationale organisatie, tijdens evenementen en bij het ophalen en sorteren van kleding.

De integratie van Oxfam-Solidariteit en Oxfam-Wereld-winkels tot Oxfam België heeft ervoor gezorgd dat onze beweging in 2020 door **7.438 vrijwilligers** werd gedragen. Dat waren er iets minder dan de voorgaande jaren omdat een aantal activiteiten waarvoor we traditioneel op een grote groep vrijwilligers kunnen rekenen vanwege de coronapandemie niet konden plaats vinden. Om alle vrijwilligers bij het overleg te betrekken, hebben we het **Forum** opgericht, een nieuw overlegorgaan waarin vrijwilligers hun stem kunnen laten horen. Op het Forum gaan vrijwilligers in dialoog met elkaar, geven ze de organisatie richting en adviseren ze de Raad van Bestuur en de directie op strategisch en operationeel niveau. Het Forum bundelt ook de andere overlegorganen van en voor vrijwilligers op een efficiënte en effectieve manier.

Onze vrijwilligers waren zélf nauw betrokken bij de totstandkoming van het Forum. Een projectgroep met vrijwilligers en medewerkers van beide organisaties bepaalde samen de werkwijze van het Forum alsook diens rol en specifieke bevoegdheden. Uiteindelijk keurde de brede vrijwilligersbeweging in september de basisprincipes voor de Forum-werking goed.

WEBINARS

In 2020 schonken 5.992 vrijwilligers een deel van hun tijd en energie om onze Wereldwinkels draaiende te houden en activiteiten rond eerlijke handel op te zetten. We organiseerden 150 activiteiten om hen te ondersteunen en om uitwisseling en participatie te stimuleren. Omdat we vanwege corona minder fysieke vormingen konden geven, schakelden we over op webinars. Die draaiden rond uiteenlopende thema's: van relevante achtergrondkennis (bvb. over duurzame chocoladeketen of duurzame ontwikkeling) over het opzetten van een webshop voor de lokale wereldwinkel tot groepsdynamiek binnen een vrijwilligersgroep.

In de Wereldwinkels zelf hebben de vrijwilligers zich extra hard ingezet om de nieuwe initiatieven zoals levering aan

huis en de cadeaupakketten mogelijk te maken. Ze leverden ontbijtmanden, maakten bubbelpakketten en organiseerden fairtradewandelingen, zoektochten, spaghetti-avonden op afstand, enz.

Dankzij een korte oproep op onze sociale media om 'coronavrijwilliger' te worden, kwamen in de loop van het jaar maar liefst 140 nieuwe, jongere vrijwilligers en studenten onze rangen versterken. Ze namen de leveringen per (bak)fiets op zich of pimpten online kanalen van de lokale wereldwinkels. Ontzettend waardevol en hoopgevend voor de toekomst.

OMGAAN MET DE LOCKDOWN

Tijdens de twee lockdowns in 2020 hebben we de tweedehandswinkels gesloten. Het was voor de 1.154 vrijwilligers die deze winkels openhielden niet vanzelfsprekend om zich op korte termijn aan de extra hygiënemaatregelen aan te passen. Dankzij hun geëngageerde inzet en hun solidaire samenwerking konden we de winkels toch telkens snel heropenen wanneer dat mogelijk was. In die periode hebben een aantal winkelvrijwilligers om gezondheidsredenen besloten om ons te verlaten. Om nieuwe vrijwilligers aan te trekken, voerden we in juni een rekruteringscampagne via affiches en flyers in de winkels en met een video op Facebook. We slaagden er in om nieuwe mensen met een ander profiel aan te trekken.

Ook de 42 vrijwilligers die onze werking op het hoofdkantoor steunen met vertaalwerk of administratie, moesten zich aanpassen aangezien thuiswerken vanaf eind maart in heel Oxfam België de norm was. Door het wegvallen van de zomerfestivals, vielen onze festivalvrijwilligers zonder werk. Voor Oxfam Trailwalker daarentegen hebben de 42 vrijwilligers zich heel snel aangepast aan de coronavrije formule waarvoor we extra ondersteuning nodig hadden. Hun engagement en motivatie zorgden mee voor een succesvolle editie 2020. Ten slotte hebben zich nog 208 mensen vrijwillig ingezet voor onze inzamelactie van tweedehandskleren in samenwerking met e5.

DE ESSENTIËLE STEUN VAN ONS PUBLIEK

Informereren, sensibiliseren en motiveren. Op die manier willen we zoveel mogelijk mensen aanzetten om ons te steunen. In 2020 dwong de COVID-19 pandemie ons om gemaakte plannen om te gooien.

PETITIE VOOR EEN GRATIS VACCIN

De acties die wij in België en wereldwijd ondernamen om mensen te helpen zich tegen het coronavirus te wapenen, vindt u op pagina 12. Die hebben we in de loop van het jaar via onze traditionele kanalen (e-mailings, sociale media, OH-magazine) toegelicht met de vraag om ons daarin te steunen.

Belangrijk daarin was de campagne van de Oxfam-confederatie om alle overheden en farmamultinationals aan te zetten de toegang tot een gratis vaccin tegen COVID-19 te garanderen voor iedereen op de planeet. Daarvoor lanceerden we een petitie die online door 6.724 Belgen werd getekend. Wereldwijd leverde deze petitie meer dan 50.000 handtekeningen op. Daarnaast schreven we samen met andere organisaties open brieven en namen we deel aan nationale en internationale coalities om het debat over gratis vaccins zowel op Belgisch vlak als binnen de Wereldgezondheidsorganisatie te beïnvloeden.

AANDACHT VOOR DE FOOD FRONTLINERS

Op 9 mei 2020 plaatsten we naar aanleiding van de World Fair Trade Day alle mensen in de schijnwerpers die voor ons voedsel zorgen: onze *food frontliners*. Landbouwers en voedselproducenten zijn in armere landen namelijk extra kwetsbaar voor het coronavirus en de economische gevolgen ervan. Om hen een hart onder de riem te steken, organiseerden we op Facebook en onze site een stoepkrijtactie. Mensen konden op hun stoep een boodschap schrijven ter ondersteuning van onze food frontliners en die dan op onze Facebookpagina delen.

We kregen de steun van 81.104 maandelijkse schenkers.

BLIJVEN MOBILISEREN VOOR HET KLIMAAT

Door de pandemie konden we minder openbare klimaatacties opzetten. Toch hebben we het klimaatbewustzijn vergroot via verschillende activiteiten zoals onder andere het evenement "Conversations with Climate Changers" en de publicatie van ons internationaal rapport over de ongelijkheid ten gevolge van de CO₂-uitstoot. In samenwerking met de Klimaatcoalitie organiseerden we toch een aantal manifestaties. Er was er een in juni op de Kunstberg in Brussel om een "Nieuw Normaal" te eisen. Tijdens twee andere, een in november en een in december, drongen we aan op sterke toezeggingen op de vermindering van de CO₂-uitstoot in Europa.

Uiteraard werd de digitale mobilisatie van mensen nog belangrijker. Zo organiseerden we een steunactie voor de Internationale Dag van de Boerenstrijd, steunden we de acties van de Klimaatcoalitie en lanceerden we ons "Climate Changers"-platform. Met dat laatste willen we de krachten bundelen van jongeren die zich willen inzetten voor het klimaat, hen informeren en concrete acties voorstellen. Ten slotte organiseerden we ook vormingen voor onze winkelvrijwilligers over het klimaat.

Op 12 september zakten 50 jongeren en vrijwilligers af naar de Brusselse Bozar, terwijl 150 anderen van thuis uit onze inspiratiemiddag "Conversations with Climate Changers" volgden. De centrale vraag van de dag luidde: hoe bouwen we een beweging van mensen die samen het klimaat willen redden? We gingen in gesprek met Climate Changers **Carola Rackete** en **Vanessa Nakate** over klimaatactivisme en hoop, luisterden naar het ritmisch betoog van **Joy Slam** en leerden van **George Marshall** hoe we beter kunnen praten over de klimaatcrisis. Wie al dat moois moest missen, kan de opnames herbekijken op climatechangers.oxfam.nl. Die werd in totaal al meer dan 1.000 keer online bekeken.

MEER ONLINE FONDSENWERVING

Elk jaar organiseren we heel wat acties en campagnes om nieuwe fondsen en schenkers te bereiken. Via verschillende

Toen we na de eerste lockdown weer deur-aan-deur mochten werven, ging Oxfam-directeur Eva Smets een dag mee op stap.

kanalen tonen we hen het effect van onze activiteiten en vragen we hen om ons te steunen. We doen dat via e-mailcampagnes, direct marketing, berichten op sociale media, ons kwartaalmagazine OH, artikels op de website, het organiseren van events zoals Oxfam Trailwalker en ook via face-to-face werving op straat en via deur-aan-deur.

Omdat we die laatste soort werving zes maanden niet konden uitoefenen, moesten we andere methoden gebruiken en meer via online campagnes werken. Onze resultaten van eenmalige schenkingen (1.004.604 €) tonen aan dat de coronacrisis de vrijgevigheid van het publiek niet heeft aangetast. Dat bleek ook bij onze noodoproepen voor de COVID-19 pandemie (153.347 €), de catastrofale explosie in Beiroet (111.518 €) en de oorlog in Jemen (31.734 €).

Nog steeds vanwege de coronamaatregelen konden we Oxfam Trailwalker niet zoals gepland in Saint-Hubert organiseren. Toch konden we via een gedecentraliseerde versie van deze gesponsorde wandeling 144 deelnemers vanuit heel België mobiliseren.

Uiteraard zijn we de 81.104 mensen dankbaar die ons in 2020 hebben gesteund met hun maandelijkse schenkingen. In juni namen we dan ook de tijd om tijdens een telefonische "Thankathon" persoonlijk contact op te

nemen met bijna 1.400 donateurs. Ondanks de bijzondere omstandigheden konden we in totaal bijna 12 miljoen euro aan eenmalige of maandelijkse schenkingen inzamelen, bijna evenveel als in 2019. We overtuigden 10.430 nieuwe mensen om ons maandelijks geld te schenken.

WEEK VAN DE FAIR TRADE MET ARTISTIEK KANTJE

De **Week van de Fair Trade** is een bruisende 10-daagse die elk jaar in oktober culmineert in de **Wereldwinkeldag**. Vanwege de coronacrisis waren we extra creatief. We vroegen aan vier gerenommeerde cartoonisten/illustratoren om humoristische en sensibiliserende cartoons te maken rond het probleem van een leefbaar inkomen voor de cacaoboer. **Lectrr**, **Niet Nu Laura**, **MAT** en **Chrostin** creëerden kaartjes waarop je kon stemmen én er eventueel een gesigneerd exemplaar van winnen. Dat idee trokken we verder in de treinstations van Brugge, Gent, Brussel-Noord en Leuven waar kunstenaars **Penelope Deltour**, **Nick Timmermans**, **Saidou Ly** en **Fennabee** een tekening of installatie ontwierpen rond hetzelfde thema. Online konden fairtradefans genieten van niet te versmaden promoties op hun favoriete fairtrade producten. Aansluitend liep in 215 middelbaar scholen de campagne "Bite to Fight for a fair income" waar 60.000 leerlingen aan deelnamen. 🌱

HEFBOMEN VOOR SYSTEEMVERANDERING

In onze strijd tegen ongelijkheid en voor economische rechtvaardigheid voegen we de daad bij het woord. Dat doen we zowel via onze winkels als via onze eigen fairtradeproducten.

Met de eerlijke producten van **Oxfam Fair Trade**, onze wereldwinkels en tweedehandswinkels profileren we ons als een toonaangevende speler in de faire, circulaire en sociale economie. Zo geven we mensen de kans om als consument een ethische keuze te maken. Want wie onze producten koopt – zowel fair trade als tweedehands – steunt onze strijd voor economische rechtvaardigheid en helpt mee aan oplossingen voor de klimaatcrisis. Onze handelsactiviteiten zijn met andere woorden hefboomen om de systeemverandering te realiseren die wij beogen.

RESPECT VOOR PRODUCENT, CONSUMENT EN MILIEU

Door als een volwaardige economische actor daadkrachtig en vanuit de praktijk bij te dragen aan een eerlijk en sociaal handelsmodel en een duurzame economie, onderscheiden we ons van andere middenveldorganisaties. Met onze producten uit eerlijke handel en solidariteits- en tweedehandsproducten gaan we in tegen een economisch systeem dat een waardevol product reduceert tot zijn prijs en elke burger louter als consument beschouwt. Zo bieden we producent en consument een geloofwaardig alternatief en nemen we een voorbeeldrol op voor andere spelers op de markt. Zowel de producent als de consument zien we als een partner in onze strijd.

In deze aanpak maken we werk van transparante en duurzame toeleveringsketens waarin respect voor mensenrechten en milieu centraal staan. Zowel binnen onze fairtrade- als tweedehandsactiviteiten promoten we rationeel energiegebruik, afval- en emissiereductie, spaarzaam waterverbruik en bewust omgaan met grondstoffen. Dat betekent dat we de negatieve impact van onze activiteiten in kaart brengen en bestrijden. Zo dragen we bij aan oplossingen voor de klimaatcrisis.

Wie onze producten koopt, steunt onze strijd voor economische rechtvaardigheid.

De koffiëcoöperatie Muungano in Zuid-Kivu
(Democratische Republiek Congo).

EERLIJKE HANDEL, OOK TIJDENS DE PANDEMIE

Al bijna 50 jaar is Oxfam dé fairtrade pionier van België. Onze coöperatieve vennootschap Oxfam Fair Trade levert zowel aan onze 200 wereldwinkels in Vlaanderen en Brussel als aan onze collega's van Magasins du Monde in Franstalig België en aan bedrijven, supermarkten en buitenlandse klanten. Naast speciaalzaken voor eerlijke handel zijn onze wereldwinkels nog altijd denktankjes en op actie gerichte hotspots. Ook in 2020 namen ze heel wat nieuwe initiatieven om onze steun aan partners wereldwijd te blijven garanderen.

In een normaal jaar bruist het achter de gevels van de wereldwinkels. Niet alleen door de verkoop van fairtrade producten, maar ook door allerlei activiteiten die gelinkt zijn aan onze vormingen voor vrijwilligers en scholieren, de FairTrade Gemeentencampagne of andere samenwerkingen met lokale partners. In 2020 werden die activiteiten vertoebeld door corona en konden onze wereldwinkeliers geen klassieke acties ondernemen. Daarom zetten ze zich achter de schermen keihard in voor de realisatie van de webshop, leveringen aan huis en het samenstellen van cadeaupakketten voor duizenden medewerkers van bedrijven.

GELUK ZIT IN EEN FAIR DOOSJE

Corona deed bedrijven en (niet-essentiële) winkels de deuren sluiten. Evenementen en festivals werden geannuleerd. En ook al konden de meeste wereldwinkels snel weer de deuren openen, het zorgde voor een forse omzetsdaling. Dankzij de verkoop van onze fairtrade producten in supermarkten kon Oxfam Fair Trade dit verlies gedeeltelijk opvangen. En met onze cadeaudozen bedachten we een andere oplossing. Veel bedrijven kozen ervoor om hun thuiswerkende werknemers met een verrassingspakket een hart onder de riem te steken. AZ Jan Portaels in Vilvoorde, Inetum Realdolmen, Argenta, Cegeka en andere ondernemingen bestelden samen duizenden pakketten. We verkochten er in totaal 24.000!

LOKALE SAMENWERKING

De wereldwinkels spanden zich in 2020 extra in om samen met anderen eerlijke handel mogelijk te maken. Concreet betekent het dat we de handen in elkaar slaan met gelijkgestemde organisaties die ook inzetten op (systeem)verandering. Dat kan gaan om biolandbouw, tweedehandsproducten, klimaatrechtvaardigheid, enz.

In 2020 legden we de focus op alternatieve modellen, innovatie en samenwerking.

Enkele voorbeelden:

- Een actieve samenwerking met de Kringwinkels in het Maasland.
- Pop-ups in samenwerking met de Oxfam Tweedehandswinkels.
- De wereldwinkel in Hasselt sloeg de handen in elkaar met de bio-fruitboeren van De Wroeter om samen (H)Eerlijk te openen, een pop-up met faire en lokale producten. Het werd ook een plaats voor sociale tewerkstelling.
- In Essen richtten de wereldwinkels samen met inwoners de buurtwinkel CoopSaam vzw op.

DE BAN OP PALESTIJNSE PRODUCTEN

In februari bande Israël de export van verse producten uit bezet Palestijns gebied. Zo'n ban zorgt voor een volledige uitsluiting van verse Palestijnse landbouwproducten van de internationale markt. We werkten samen met Palestijnse partners die vreesden dat grote voorraden dadels zouden bederven en riepen op tot internationale actie om de ban onmiddellijk te stoppen. Onze vraag kreeg goede pers aandacht en het verbod werd onder internationale druk redelijk snel door de Israëlische autoriteiten opgeheven.

Onze "Bite to Fight"-chocolade illustreert onze samenwerking met de cacao-coöperatie CPR-Canaan in Ivoorkust.

HET SUCCES VAN ONZE WEBSHOP

Gelukkig was er ook onze webshop. Die is altijd open, altijd bereikbaar en biedt levering aan huis en/of ophalen op afspraak in de winkel. Fairtradeliefhebbers maakten er massaal gebruik van. De omzet steeg van 71.441 euro in 2019 naar 471.970 euro 2020. Dat is 6,6 keer meer! We voegden ook enkele artisanale producten toe waarvoor mensen zo graag naar de wereldwinkels komen: manden, ecologische wasproducten van Seepje, servies, enz. Tegen eind 2020 openden 69 wereldwinkels hun 'nieuwe' webshop. Ze zijn te vinden op shop.oxfamwereldwinkels.be.

NIUWE PARTNERS EN PRODUCTEN

Ondanks de pandemie lieten we onze wereldwijde partners niet in de steek. Er kwamen zelfs 14 nieuwe fairtrade-producten bij, op één na allemaal biologisch. We introduceerden onder meer deze nieuwe Fair Trade producten:

- Bio RAZA Selection chardonnay (La Riojana, Argentinië)
- Bio Ecologica torrentés brut (La Riojana, Argentinië)
- Bio hazelnootpasta zonder palmolie
- Bio quinoakoekjes met honing
- Campesino chardonnay Gran Reserva (Red del Vino, Chili)

RED DEL VINO WERD GROENER

De wijncoöperatie **Red del Vino** ligt in de prestigieuze Colchagua-vallei in Chili, niet toevallig naast de grote wijnhuizen. Het wijnklimaat is er uitstekend. Dankzij de ligging dicht bij de hoofdstad Santiago, trekt het veel wijntoerisme aan. Die activiteit is een belangrijke bron van secundaire inkomsten voor wijnboeren. Daarbij wint het eco-wijntoerisme aan populariteit. Ook onze partner Red del Vino wil op deze trend inspelen en dat moedigen wij aan. In januari 2020 droeg het Partnerfonds van Oxfam-Wereldwinkels daarom bij aan de groene plannen. De coöperatie investeerde in drie projecten:

- De installatie van zonnepanelen.
- Het opstarten van een recyclagepunt.
- De omschakeling naar biolandbouw.

Twee nieuwe rechtstreekse partners vervoegden onze rangen:

- Sakaran SDA, Egyptische coöperatie bij wie we bio sesamzaad aankopen.
- Productos Selectos de Agave (PSA), Mexicaanse ethische onderneming bij wie we rechtstreeks blo agavesiroop aankopen.

BIO ALL THE WAY

Ons assortiment is momenteel voor 54% gegarandeerd biologisch. In 2025 zal dat 75% zijn en tegen 2030 willen we dat naar 100% opkrikken. Al onze productmanagers zoeken naar kwalitatieve oplossingen en alternatieven. Om daar te geraken, begeleiden we onze wereldwijde partners in de omschakeling naar biolandbouw. Hiervoor financieren we hen indien nodig via het Partnerfonds. Red del Vino is daar een mooi voorbeeld van (zie kaderstuk).

ONZE WERELDWIJDE PARTNERS EN CORONA

We hielden van bij het begin van de pandemie de vinger aan de pols bij al onze internationale partners. Daarbij zagen we één grote overeenkomst: overheden konden hun burgers en ondernemingen niet bijstaan met premies of uitkeringen. De ene coöperatie werd harder getroffen dan de andere. Terwijl onze rijst- en theepartner **Lao Farmer Products** amper tot niet werd geraakt, was onze koffiepartner **KCU** uit Tanzania de speelbal van de kwakkelende import en export. Ze kampte bovendien met behoorlijk wat zieke medewerkers.

Ondanks de lockdowns en verplichte sluitingen, bleven wij consequent producten afnemen van alle partners. Langdurige contracten en een eerlijke prijs geven de producenten een inkomensgarantie, ook in crisistijden. Want voor veel mensen in het globale Zuiden was honger plots een groter gevaar dan het virus.

AGRO-ECOLOGIE RENDEERT

De koffiecoöperatie **Muongano** in Zuid-Kivu (Democratische Republiek Congo) gooide twee jaar geleden het roer om en stapte over op duurzame teelttechnieken. De leden van de coöperatie plantten in hun koffievelden inheemse bomen en hagen die voor schaduw en bescherming zorgen en op die manier uitdroging, erosie en verarming van de bodem voorkomen. De nieuwe planten dragen ook andere vruchten, wat de diversificatie van de teelt bevordert. In het onderhoud waren de koffieboeren en -boerinnen ook chemische meststoffen en pesticiden.

De cijfers liegen er niet om. Sinds de omschakeling naar agro-ecologische koffievelden is de opbrengst met 50% toegenomen. De vruchten van hun duurzame inspanningen vertalen zich bovendien in een hogere prijs, want voor biologische koffie kunnen ze meer vragen.

BITE TO FIGHT VOOR EEN LEEFBAAR INKOMEN

Om een leefbaar inkomen voor cacaoboeren waar te maken, vervolgden we in 2020 het samenwerkingsproject in Ivoorkust met de cacao-coöperatie **CPR-Canaan**. Onze "Bite to Fight"-chocolade illustreert deze samenwerking. We overbruggen samen met de producenten de kloof naar een leefbaar inkomen door een langdurig partnerschap aan te gaan en een fors hogere prijs te betalen*. Zo kunnen de boeren investeren in duurzame teelttechnieken, inzetten op andere gewassen (naast cacao) om hun inkomen te diversifiëren en opkomen voor gendergelijkheid. De hogere prijs is een flexibele Oxfam-premie die we bovenop de fairtrademinumprijs en -premie betalen.

Zo geven we het goede voorbeeld. We delen onze ervaringen ook maximaal met andere bedrijven en landbouwers. Binnen het kader van **Beyond Chocolate**** stimuleren we de Belgische chocoladesector om dezelfde inspanningen te leveren en ervoor te zorgen dat tegen 2030 alle Belgische chocolade duurzaam is en een leefbaar inkomen garandeert voor de cacaoboeren.

* We betalen een flexibele Oxfam-premie, bovenop de fairtrademinumprijs en -premie. De premie is flexibel omdat het afhankelijk is van de immer volatiele marktprijs voor cacao. Stijgt of daalt de marktprijs, dan passen wij de premie eveneens aan. In 2020 bedroeg de Oxfam-premie 1068 \$ / ton. Zie ook oww.be/cacao

** Beyond Chocolate (2018) is een initiatief van voormalig minister van ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo. De integrale Belgische chocoladesector ondertekende samen met supermarkten, ngo's en de overheid het partnerschap Beyond Chocolate.

IEDEREEN IS WELKOM

Dankzij onze uitdrukkelijke keuze voor tweedehandsgoederen dragen we met onze tweedehandswinkels bij aan een oplossing voor de klimaatcrisis. Zo steunen we ook de armste en meeste kwetsbare mensen die het hardst getroffen worden door de klimaatcrisis.

ONDANKS DE twee verplichte sluitingsperiodes vanwege corona zorgden de 300.000 klanten die bij ons kwamen winkelen toch voor mooie resultaten. In de bloeiende tweedehandsmarkt kiezen we uitdrukkelijk voor kwaliteit samen met een professionele presentatie en een correcte prijs. In 2020 gaven we een nieuw leven aan 920.000 geschonken spullen met een groeiend aandeel voor computers (21%) en boeken (19%). Hun verkoop leverde ons zo'n 3,4 miljoen euro op. In een moeilijke markt haalden we ook 1,3 miljoen euro inkomsten uit de groothandel in computers, textiel en kantoormeubelen. Bijkomend voordeel van onze tweedehandshandelsactiviteiten is dat we de uitstoot van 2,7 miljoen kilo CO₂ vermeden die anders zou vrijkomen bij het maken van nieuwe producten.

Onze 33 tweedehandswinkels werden opengehouden door zo'n 80 werknemers en 1.154 vrijwilligers. Daarbovenop stelden we meer dan 100 mensen te werk in verschillende sociale statuten. Onze activiteiten in de sociale economie groeiden en werden in 2020 erkend door het Brussels Gewest. Zo bezorgen we werk aan mensen met een divers profiel die hun weg terugzoeken naar de arbeidsmarkt. Het gaat dan bijvoorbeeld om vluchtelingen, mensen met beperkingen of ex-gevangenen. We bieden hen een continu

leertraject, zodat ze ons met een nieuwe expertise kunnen verlaten wanneer hun werk bij ons klaar is.

VOOR EEN KWETSBAAR PUBLIEK

In 2020 ontwikkelden we twee nieuwe initiatieven met een directe impact in België. Tijdens de eerste lockdown schonken we 155 laptops aan kansarme studenten. Zo konden ze van thuis uit verder onderwijs volgen. We werkten daarvoor samen met een aantal lokale organisaties zoals Molengeek in Molenbeek die dicht bij de lokale en meest kwetsbare studenten staan.

In de herfst van 2020 openden we voor het eerst een pop-upwinkel in het centrum van Anderlecht. Het ging om een nieuw initiatief waarmee we kwaliteitskleding voor de winter aan een kwetsbaar publiek aanboden voor heel lage prijzen, namelijk 2,5€ per kg. Het was een groot succes want op vier maanden tijd verkochten we ongeveer 14 ton kledij. Voor dit initiatief werkten we samen met OCMW's uit Anderlecht en Sint-Gillis die mensen een aankoopcheque schonken ter waarde van 10€ om in onze pop-up store uit te geven.

© Tineke D'haese/Oxfam

Eind 2020 telden we 33 tweedehandswinkels, 6 minder dan in 2019. Er waren 7 winkels in Brussel, 14 in Wallonië en 12 in Vlaanderen. Naast winkels met verschillende productsoorten waren er ook 8 gespecialiseerde boekenwinkels, 2 gespecialiseerde computershops en 3 zogenaamde "boutiques", gespecialiseerd in textiel.

WERKEN OP AFSTAND

In deze complexe en snel bewegende wereld is leren cruciaal. Des te meer voor een organisatie die een radicale verandering van het systeem nastreeft. Leren staat dan ook centraal in onze dagelijkse werking.

In 2020 moest de HR-afdeling zich samen met alle medewerkers aanpassen aan de nieuwe werkomstandigheden die de pandemie met zich meebracht. We behielden de strategische focus op leren en welzijn, maar we schakelden een versnelling hoger om de werknemers te ondersteunen en ervoor te zorgen dat ze zich in deze moeilijke periode veilig zouden voelen.

De HR-afdeling zette in samenwerking met de verantwoordelijken voor interne communicatie en de preventieadviseurs hard in op bijkomende communicatie. Zo ontwikkelden we samen met de Welzijnsgroep verschillende online initiatieven. Centraal daarin was luisteren naar de medewerkers en begrip tonen voor hun moeilijke situatie. Dat gold zowel voor medewerkers die voltijds thuis werkten, vaak in aanwezigheid van andere gezinsleden, als voor medewerkers die in tijdelijke werkloosheid terechtkwamen. Het ging er ons vooral om hun welzijn te ondersteunen.

DIGITAAL LEREN

Aangezien de meeste medewerkers thuis werkten, hebben we versneld ingezet op digitaal leren, zowel voor het gebruik van digitale tools als het organiseren van online vergaderingen, leiderschap op afstand, enz. Het verplicht thuiswerk zorgde er ook voor dat een nieuw leertraject rond het "Nieuwe werken bij Oxfam België" vorm kreeg. We ontwikkelden daarover een visie die we in 2021 verder uitwerken.

DIGITAAL SAMENWERKEN

Na de officiële goedkeuring van de integratie tussen Oxfam-Wereldwinkels, Oxfam Fair Trade en Oxfam-Solidariteit in februari, begonnen we die operationeel te implementeren. Aangezien we vanwege COVID-19 thuis werkten, moesten de teams elkaar op digitale wijze leren kennen. Er werden creatieve initiatieven genomen om op een aantal zaken samen te werken. De HR-dienst startte alvast met het opstellen van geharmoniseerde processen en procedures. Zo kwam er begin 2020 een gemeenschappelijk sociaal secretariaat en een Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (EDPBW) tot stand.

SOCIALE BALANS

De financiële implicaties van de pandemie op de organisatie vinden we terug in de sociale balans. Zo was er een tijdelijke werkloosheid bij het personeel, moesten we een aantal geplande rekruteringen uitstellen en werden spontane vertrekken niet of nog niet ingevuld. Hierdoor lag het gemiddelde aantal Voltijds equivalenten (VTE) lager dan in 2019.

GEMIDDELD VTE OXFAM-SOLIDARITEIT

	2019	2020
Vrouwen	88,40	86,00
Mannen	109,78	102,30
Totaal	198,22	188,30

GEMIDDELD VTE OXFAM-WERELDWINKELS/FAIR-TRADE

	2019	2020
Vrouwen	27,82	30,10
Mannen	42,00	41,70
Totaal	69,82	71,80

GEMIDDELD VTE OXFAM BELGIË

	2020
Vrouwen	116,10
Mannen	144,00
Totaal	260,10

ONZE CIJFERS

EEN FINANCIËEL MODEL VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

Om onze visie te realiseren en duurzaam in onze werking en programma's te kunnen investeren, streeft Oxfam België een gediversifieerd financieel model na. Daarbij gaan we uit van een gezonde mix van eigen inkomsten en subsidies om onze programma's uit te voeren.

Het financiële model voor een duurzame toekomst van Oxfam, zowel in België als in de wereldwijde confederatie, is gebaseerd op drie algemene principes.

Ten eerste geven we de voorrang aan het investeren van de eigen fondsen in de landenprogramma's.

Ten tweede voorzien we een budget voor herinvestering van de eigen fondsen in inkomsten-genererende activiteiten. Het betreft hierbij voornamelijk onze commerciële activiteiten (tweedehands en Fair Trade) en onze particuliere fondsenwerving. Belangrijk daarbij is dat wij ook partners, coöperatieven en boeren steunen door rechtstreeks bij hen aan te kopen.

Ten slotte evalueren we de vaste kosten om die waar mogelijk te verlagen.

Met deze drie basisprincipes in het hoofd, heeft Oxfam België een financieel plan ontwikkeld voor het optimaliseren van haar inkomstenstromen: de eigen fondsen, de institutionele fondsen of subsidies en de inkomsten uit handel.

Eigen fondsen zijn erg belangrijk want zij versterken onze onafhankelijkheid. Ze zijn cruciaal om onze partners op lange termijn te kunnen steunen. Ze worden ook ingezet wanneer er geen institutionele financiering beschikbaar is, bv. bij humanitaire crisissen die op weinig media-aandacht kunnen rekenen. En ze garanderen vooral onze onafhankelijk stem in beleids- en publiekswerking.

Een ander belangrijk onderdeel van onze inkomsten komt uit subsidies. Het grootste deel daarvan komt van de Belgische overheden. In toenemende mate ontvangen we voor onze humanitaire en ontwikkelingsprogramma's ook middelen van Europese en internationale donoren.

Onze handelsactiviteiten organiseren we op een duurzame en rendabele manier waarbij we de opbrengsten herinvesteren in hun verdere ontwikkeling en in de andere activiteiten ter uitvoering van onze missie en visie.

RESULTATEN

2020 is het eerste jaar voor de groep Oxfam België. We publiceren hier dus voor het eerst de geconsolideerde cijfers voor alle entiteiten samen.

De geconsolideerde inkomsten van **Oxfam België** bedroegen in 2020 55.981.000 €. De uitgaven overstegen echter de inkomsten met een totaal van 59.297.000 €. Door toedoen van de Coronacrisis boekten we in 2020 een geconsolideerd verlies van 3.316.000 €. In het Coronajaar bleven de inkomsten uit subsidies stabiel, maar werden vooral onze commerciële activiteiten en straatwerving door de sanitaire maatregelen zwaar getroffen. Dankzij een zeer conservatief beleid bleven de operationele verliezen beperkt tot 2.196.000 €. Naast de operationele verliezen legden we vooraf ook een provisie aan van 1.120.000 € op het resultaat van 2020 ter financiering van de geplande herstructureringen binnen de entiteit Oxfam Solidariteit vzw.

In het overgangsjaar 2020 is het belangrijk om ook de resultaten van de onderliggende entiteiten mee te geven.

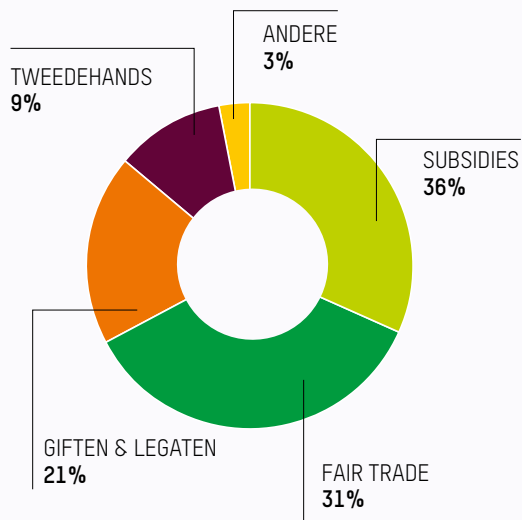
De inkomsten van **Oxfam Fair Trade** cv bedroegen 17.718.000 € en de uitgaven beliepen op 18.027.000 €. De geboekte verliezen bleven beperkt tot een negatief resultaat van 308.729 €. De grootste impact voor OFT ligt in de omzetsdaling van 17% ten opzichte van het jaarcijfer van 2019.

Ook **Oxfam-Solidariteit** vzw deelde in de zware klappen, waarbij de Tweedehandswinkels vele maanden moesten sluiten en de straatwerving bij wet werd verboden. Het boekjaar werd afgesloten met een negatief resultaat van 2.886.938 €. Dat grote verlies omvat de voorgenomen provisie op de herstructureringen ter waarde van 1.120.000 €. Het (negatieve) operationele resultaat van Oxfam Solidariteit vzw bedraagt 1.767.000 €. Ook hier overstegen de uitgaven ter waarde van 38.029.000 € de inkomsten ter waarde van 35.142.000 €.

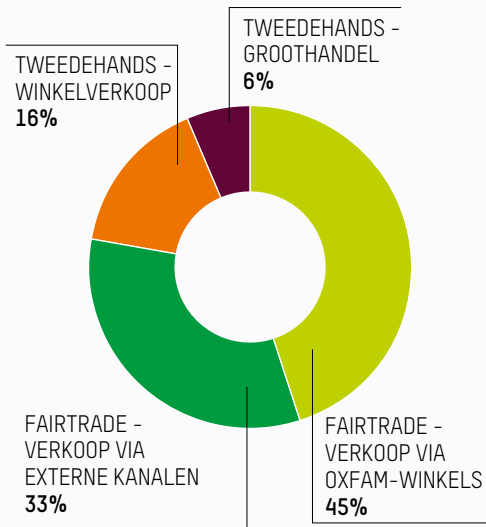
Tot slot bleef **Oxfam-Wereldwinkels** vzw in 2020 relatief stabiel met een beperkt negatief resultaat ter waarde van 120.000 €. De inkomsten bedroegen 3.121.000 € tegenover uitgaven ter waarde van 3.241.000 €. Het negatieve resultaat was vooral te wijten aan de gedaalde inkomsten uit de commerciële activiteiten van zusterorganisatie OFT.

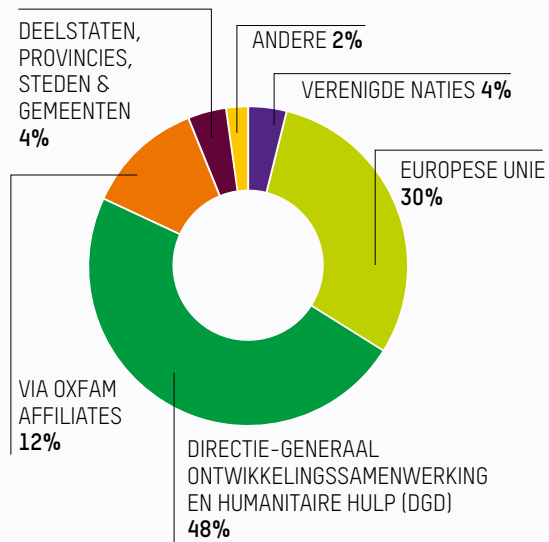
INKOMSTEN

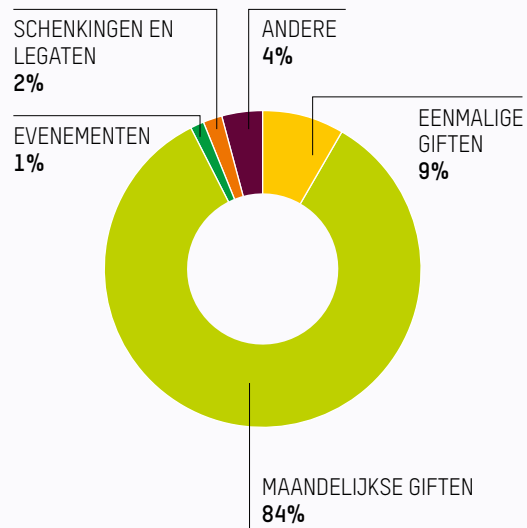
COMMERCIËLE ACTIVITEITEN

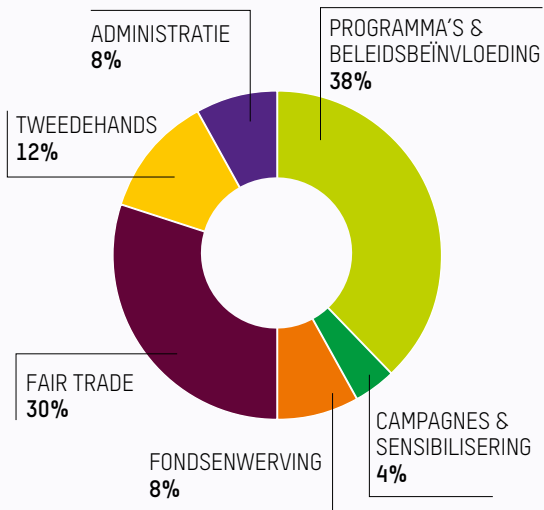
SUBSIDIES PROGRAMMA'S & PROJECTEN

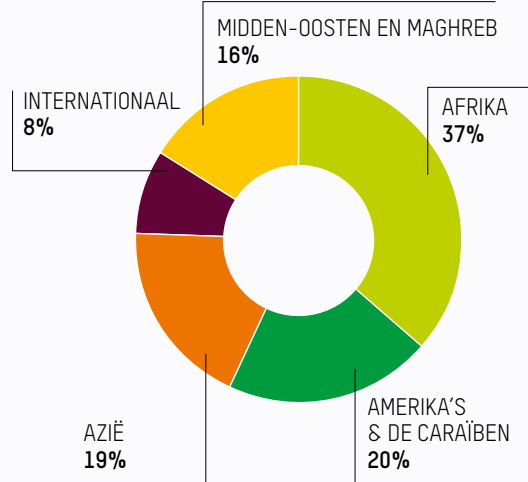
FONDSENWERVING

UITGAVEN

RECHTSTREEKSE PROGRAMMA-UITGAVEN PER REGIO (BUITEN BELGIË)

INKOMSTEN IN K€

Subsidies	
Programma's & projecten	
Subsidies Verenigde Naties	817
Subsidies Europese Unie	5.562
Subsidies DGD - ontwikkeling	6.048
Subsidies DGD - humanitair	2.993
Subsidies via Oxfam Affiliates	2.302
Subsidies deelstaten, provincies, steden en gemeenten	830
Andere (11.11.11, CNCD,...)	272
Loonsubsidies	1.482
Commerciële activiteiten	
Fair Trade - verkoop via Oxfam-winkels	9.976
Fair Trade - verkoop via externe kanalen	7.280
Tweedehands - winkelverkoop	3.465
Tweedehands - groothandel	1.403
Fondsenwerving	
Eenmalige giften	1.115
Maandelijkse giften	9.906
Evenementen	152
Schenken & legaten	231
Divers	483
Divers & fees	1.664
TOTAAL	55.981

UITGAVEN IN K€

Programma's & beleidsbeïnvloeding	22.586
Campagnes & sensibilisering	2.085
Fondsenwerving	4.750
Tweedehands	7.128
Fair Trade	18.027
Administratie	4.721
TOTAAL	59.297
RESULTAAT	-3.316

BALANS IN K€

Activa	
Oprichtingskosten	7.339
Immateriële vaste activa	305
Materiële vaste activa	7.281
Financiële vaste activa	1.917
Vorderingen +1 jaar	57
Voorraad en uitstaande bedragen	6.226
Vorderingen -1 jaar	18.052
Geldbeleggingen	93
Liquide middelen	16.045
Overlopende rekeningen	497
TOTAAL	57.812
Passiva	
Eigen vermogen	17.021
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	1.489
Schulden +1 jaar	3.530
Schulden -1 jaar	14.810
Overlopende rekeningen	20.962
TOTAAL	57.812

Dit financieel rapport is een overzicht van de volledige jaarrekeningen van de organisatie en haar onderliggende entiteiten. Exemplaren van het Jaarverslag en van het verslag van de accountant kunnen aangevraagd worden via oxfamsol@oxfamsol.be.

“MARCHONS, CITOYENS !”

2020 was lang en zwaar met de start van een pandemie en twee lockdowns. Maar ook met nieuwe machtsevenwichten, een nieuwe federale regering en een belangrijke regimewissel in de VS. De gevolgen zullen nog lang nazinderen.

Hoe zullen wij als Oxfam-beweging de uitdagingen van 2021 aanpakken? Hoe gaan we om met de verhoogde ongelijkheid door COVID-19, de niet-aflatende klimaat-crisis en de schijnbaar vastgeroeste patronen van genderongelijkheid?

Ons antwoord hebben we zowel in het globaal internationaal strategisch kader “Oxfam 2030” van de confederatie vastgelegd als in het nieuwe strategische plan van het eengemaakte Oxfam België voor 2021-2027. In één zin komt het hierop neer: *“Wij strijden samen met meisjes en vrouwen voor economische rechtvaardigheid en tegen ongelijkheid”*. Dat doen we in woord en daad en met respect voor de grenzen van onze planeet.

In 2021 viert Oxfam-Wereldwinkels haar vijftigste verjaardag. In 1971 startten enkele jongeren een winkeltje in Antwerpen, zonder geld maar met bakken engagement. Ik ben ervan overtuigd dat onze wereldwinkel, en breder gesproken onze hele Oxfam-beweging, anno 2021 nog altijd relevant is. Ik merk dat jongeren veel aandacht hebben voor het bestaande onrecht en de economische ongelijkheid. Waarom hebben een paar mensen enorm veel en zoveel mensen bijna niets? Jongeren vinden dat fundamenteel oneerlijk. Het raakt hen echt en ze zijn bereid om daarvoor op straat te komen. Ze beseffen meer dan ooit dat hun eigen lot verbonden is met dat van anderen ergens anders op deze wereld. Ze gebruiken smartphones uit China die mineralen bevatten uit Afrika. Ze doorleefden een pandemie die in Wuhan begon en in een mum van tijd de hele wereld in zijn ban had. Net als vijftig jaar geleden staan onze jongeren op voor gelijkheid en een betere wereld voor iedereen. Dat toonden in 2020 ook de Black Lives Matter-manifestaties aan.

Dat gevoel van intrinsieke verbondenheid is fundamenteel voor Oxfam. Wij zien de klimaatcrisis niet los van de sociale ongelijkheid en het handelsbeleid niet afzonderlijk van genderongelijkheid. Het is voor ons allemaal één en dezelfde strijd. We moeten terug naar de roots van onze beweging voor eerlijke handel. En die roots zijn politiek en radicaal. Ook in 2021 moeten we op de grote trom slaan en niet bang zijn om tegen de schenen van machthebbers te schoppen.

Ik geloof meer dan ooit in de toekomst van onze organisatie, onze confederatie en onze beweging. Ik zie Oxfam als een verzamelplaats voor iedereen die geïnteresseerd is in een eerlijke, sociale en circulaire economie. Iedereen die een betere toekomst wil voor de gemeenschap en de planeet en daar met ons aan wil werken.

Eva Smets

Algemeen directeur Oxfam België

COLOFON

Oxfam-Solidariteit en Oxfam-Wereldwinkels/FairTrade bundelen de krachten onder de naam **Oxfam België**.

Oxfam-Solidariteit vzw
Vier-Windenstraat 60
1080 Brussel
België
www.oxfamsol.be
Tel.: +32 (0)2 501 67 00
E-mail: oxfamsol@oxfamsol.be

Oxfam-Wereldwinkels vzw
Ververijstraat 17
9000 Gent
België
www.oww.be
Tel.: +32 (0)9 218 88 99
E-mail: info@oww.be

Oxfam Fair Trade cv
Ververijstraat 15
9000 Gent
België
www.oft.be
Tel.: +32 (0)9 218 88 99
E-mail: info@oft.be

Verantwoordelijke uitgever:
Eva Smets

Redactie & eindredactie:
Mark Anthierens, Bert Dhondt, Sotiris Gassialis, Fei Lau, Thomas Maertens,
Thomas Mels, Eva Smets, Leen Speetjens

Vertalingen:
Mark Anthierens, Sotiris Gassialis, Thomas Maertens, Euridea Translation

Coördinatie:
Mark Anthierens

Fotoredactie:
Tineke D'haese

Lay-out:
Comm'sa, Luc Roëls

Druk:
Artoos Group

Met dank aan onder meer:

België
partner in ontwikkeling

